

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

ทบทวนชวนคิด
(ส่วนประกอบของประโยค)

ครูผู้สอน ครูอนุชา อินทร์พ่วง

ครูเกศวลี มะลิโชติ

เรื่อง

ทบทวนชวนคิด (ส่วนประกอบของประโยค)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายส่วนประกอบของประโยคได้
๒. แยกส่วนประกอบของประโยคได้
๓. แต่งประโยคได้
๔. มีมารยาทในการเขียน

เพลงส่วนประกอบของประโยค

ลา ลา ลา ...

ประโยชน์ก็คือข้อความ
ที่จะทำให้เราทราบว่า
มีประธานและคำกริยา
อีกอย่างหนึ่งก็คือกรรม

ประโยค ๓ ส่วน

ประธาน

กริยา

กรรม

ภาคประธาน

ภาคแสดง

ข้อความต่อไปนี้
เป็นประโยชน์หรือไม่

~~คนแปลกหน้า~~

~~นกเล็ก ๆ ฝูงหนึ่ง~~

ผมปลูกต้นไม้

~~แมวสีขาวขนปุย~~

นิตทำงานดี

~~แมวตัวอ้วน~~

นกตัวใหญ่จิกหนอน

~~หนังสือเล่มใหญ่และหนา~~

ฝนตกหนัก

~~ดอกกุหลาบสีแดง~~

คนแปลกหน้า

นกเล็ก ๆ ผุงหนึ่ง

แมวสีขาวขนปุย

แมวตัวอ้วน

ดอกกุหลาบสีแดง

หนังสือเล่มใหญ่และหนา

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง ส่วนประกอบ ของประโยค

ใบความรู้ที่ ๓	เรื่อง ส่วนประกอบของประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐	เรื่อง เขียนประโยคด้วยจินตนาการ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ทบทวนชวนคิด (ส่วนประกอบของประโยค)
รายวิชาภาษาไทย	รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ประโยคในภาษาไทย

กลุ่มคำ หรือวลี เป็นการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มาเรียงต่อกัน แต่ไม่ได้ใจความสมบูรณ์

ตัวอย่าง กลุ่มคำ หรือวลี

บินเร็วมาก (ภาคแสดง)

แมวสีดำขนปุย (ภาคแสดง)

กระโดดได้ไกล (ภาคแสดง)

ใคร ๆ ก็ได้ (ภาคประธาน)

ประโยค คือ คำหรือกลุ่มคำต่าง ๆ มาเรียบเรียง แสดงความคิดหรือเรื่องราวที่สมบูรณ์ ได้ใจความที่สมบูรณ์ เป็นความคิดหรือเรื่องราวเพียงความคิดหรือเรื่องราวเดียว ประโยคหนึ่งๆ ประกอบด้วย ๒ ส่วน ภาคประธาน และภาคแสดง

๑. **ภาคประธาน** คือ ส่วนของผู้ทำอาการ หรือบทประธาน อาจมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ คำที่ทำหน้าที่ผู้กระทำอาการ ได้แก่ คำนาม หรือคำสรรพนาม เช่น

พี่ พี่ชาย

ครู คณะครูภาษาไทย

แมว แมวสีดำ

บ้าน บ้านหลังใหญ่

๒. **ภาคแสดง** คือ ส่วนที่แสดงอาการหรือบอกการกระทำของประธาน คำที่แสดงอาการ ได้แก่ คำกริยา อาจมีคำเดียว หรือคำส่วนขยายเป็นกลุ่มคำก็ได้ เช่น

วิ่ง วิ่งเร็วมาก

กิน กินจุมาก

กลุ่มคำ หรือวลี

กลุ่มคำ หรือวลี เป็นการนำคำ
ตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มาเรียงต่อกัน
แต่ไม่ได้ใจความสมบูรณ์

ตัวอย่าง กลุ่มคำ หรือ วลี

บินเร็วมาก (ภาคแสดง)

แม่วลีตำชนปุย (ภาคประธาน)

กระโดดได้ไกล (ภาคแสดง)

ใคร ๆ ก็ได้ (ภาคประธาน)

ประโยค

ประโยค คือ คำหรือกลุ่มคำต่าง ๆ
มาเรียบเรียง แสดงความคิดหรือ
เรื่องราวที่สมบูรณ์ ได้ใจความที่สมบูรณ์

ประโยชน์

เป็นความคิดหรือเรื่องราวเพียงความคิด
หรือเรื่องราวเดียว ประโยคหนึ่ง ๆ
ประกอบด้วย ๒ ส่วน ภาคประธาน
และภาคแสดง

ภาคประธาน

ภาคประธาน คือ ส่วนของผู้ทำอาการ
หรือบทประธาน อาจมีส่วนขยายหรือไม่มี
ก็ได้ คำที่ทำหน้าที่ผู้กระทำอาการ ได้แก่
คำนาม หรือคำสรรพนาม เช่น

พี่

พี่ชาย

ครู

คณะครูภาษาไทย

แมว

แมวลีดำ

บ้าน

บ้านหลังใหญ่

ภาคแสดง

ภาคแสดง คือ ส่วนที่แสดงอาการหรือบอก
การกระทำของประธานคำที่แสดงอาการ
ได้แก่ คำกริยา อาจมีคำเดียว
หรือคำส่วนขยายเป็นกลุ่มคำก็ได้ เช่น

วิ่ง

วิ่งเร็วมาก

กิน

กินจุมาก

ร้อง

ร้องดังมาก

บิน

บินสูงมาก

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแยกส่วนประกอบ ของประโยคและแต่งประโยค

นำคำในประโยค
มาแยกส่วนประกอบ
ของประโยคให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

รายวิชาภาษาไทย

เรื่อง การแยกส่วนประกอบของประโยคและแต่งประโยค

เรื่อง เขียนประโยคด้วยจินตนาการ

เรื่อง ทบทวนชวนคิด (ส่วนประกอบของประโยค)

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ นำคำในประโยค มาแยกส่วนประกอบของประโยคให้ถูกต้อง

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง	
	ประธาน	กริยา	กรรม
๑. แมวกินปลา	.....	.....	.....
๒. โบนัสเตะฟุตบอล	.....	.....	.....
๓. ช้างกินอ้อย	.....	.....	.....
๔. แม่บ้านกวาดหยากไย่	.....	.....	.....
๕. คุณหมอรักษาคนไข้	.....	.....	.....
๖. คุณพ่อรดน้ำต้นไม้	.....	.....	.....
๗. สิงโตไล่จับกวางป่า	.....	.....	.....
๘. คุณยายอ่านหนังสือ	.....	.....	.....
๙. สมชายซักถุงเท้า	.....	.....	.....
๑๐. สดใสไปเที่ยวสวนสนุก	.....	.....	.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง
การแยกส่วนประกอบ
ของประโยคและแต่งประโยค

นำคำต่อไปนี้
มาแต่งเป็นกลุ่มคำ
และประโยค

ตอนที่ ๒ นำคำต่อไปนี้มาแต่งเป็นกลุ่มคำ และประโยค

คำ	กลุ่มคำ	ประโยค
ตัวอย่าง เด็ก	เด็กน้อยคนนี้	เด็กน้อยคนนี้ตั้งใจเรียน
๑. เสื่อ	.....	.....
๒. รวดเร็ว	.....	.....
๓. ชาวนา	.....	.....
๔. กิน	.....	.....
๖. ตลาด	.....	.....

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจ
๒. ครูอธิบาย เรื่อง การแยกส่วนประกอบของประโยค และแต่งประโยค เพิ่มเติม

บทบาทนักเรียน

๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแยกส่วนประกอบของประโยคและแต่งประโยค
๒. เมื่อนักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจให้สอบถามคุณครู
๓. ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ มีมารยาทในการเขียน ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์

เฉลยใบงานที่ ๓
เรื่อง การแยกส่วนประกอบ
ของประโยคและแต่งประโยค

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง	
	ประธาน	กริยา	กรรม
๑. แมวกินปลาทู	แมว	กิน	ปลาทู
๒. โบนัสเตะฟุตบอล	โบนัส	เตะ	ฟุตบอล
๓. ช้างกินอ้อย	ช้าง	กิน	อ้อย
๔. แม่บ้านกวาดหยากไย่	แม่บ้าน	กวาด	หยากไย่
๕. คุณหมอรักษาคณไช้	คุณหมอ	รักษา	คณไช้

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง	
	ประธาน	กริยา	กรรม
๖. คุณพ่อรดน้ำต้นไม้	คุณพ่อ	รดน้ำ	ต้นไม้
๗. สิ่งโตไล่จับกวางป่า	สิ่งโต	ไล่จับ	กวางป่า
๘. คุณยายอ่านหนังสือ	คุณยาย	อ่าน	หนังสือ
๙. สมชายชักถุงเท้า	สมชาย	ชัก	ถุงเท้า
๑๐. สดใสไปเที่ยวสวนสนุก	สดใส	ไปเที่ยว	สวนสนุก

ตอนที่ ๒ นำคำต่อไปนี้มาแต่งเป็นกลุ่มคำ และประโยค

คำ	กลุ่มคำ	ประโยค
ตัวอย่าง เด็ก	เด็กน้อยคนนี้	เด็กน้อยคนนี้ตั้งใจเรียน
๑. เสื่อ	.....	.....
๒. รวดเร็ว	.....	.....
๓. ชาวนา	.....	.....
๔. กิน	.....	.....
๖. ตลาด	.....	.....

សរុប

ทบทวน
ส่วนประกอบ
ของประโยค

สิ่งที่ได้เรียนรู้
ในวันนี้

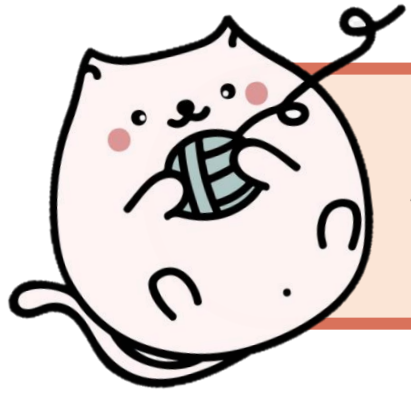
กลุ่มคำ
หรือวลี

ประโยค

ประโยชน์ของการแยกส่วนประกอบ

ทำให้รู้ว่าส่วนใดเป็นภาคประธาน
และภาคแสดง และเมื่อต้องแต่งประโยค
เราสามารถเพิ่มเติมส่วนขยายเพื่อให้ประโยคนั้น
มีใจความที่สมบูรณ์มองเห็นภาพมากยิ่งขึ้น

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำนาม
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำนาม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ทบทวนชวนคิด (คำนาม)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

